

Jambo Daktari

K-P de Roos

Dit voorjaar heb ik in twee weken weer verschillende poli's meegelopen met jonge en relatief onervaren dermatologen in Zanzibar. Dat deed ik als bestuurslid van de Stichting Sint Peregrinus samen met collega bestuurslid Pierre van Neer die er zelfs negen weken verbleef. Het begon tien jaar geleden als ondersteuning van drie basisartsen die probeerden dermatologisch zorg te leveren aan zo'n anderhalf miljoen inwoners. Inmiddels zijn er - door de overheid gestimuleerd - acht dermatologen in evenveel districtsziekenhuizen met een EPD, en dat is nog steeds heel weinig als je dat met Nederland vergelijkt. Maar wat mij steeds weer opvalt, is de rust en gelatenheid van iedereen in dat deel van de wereld. Poli's worden in alle rust gedaan en patiënten krijgen geduldig uitleg over hun diagnose. Ook is het niet vreemd wanneer een eerdere patiënt - zonder kloppen - de spreekkamer binnenkomt om nog wat te vragen, meestal over het net opgehaalde medicijn.

WACHTEN ALS KUNST

De inwoners van de eilandenarchipel hebben wachten tot kunst verheven. Wanneer je 's ochtends door de wachtkamer loopt, een open patio waaroverheen een zeil gespannen is tegen de zon, is die al bijna vol en liggen er verschillende patiënten op de harde banken te slapen. Allemaal in afwachting van de dokter. Voor een westerling zoals ik een vreemd beeld, maar normaal voor Afrika. Vooral vreemd als je hoort dat sommigen er al sinds vier uur 's ochtends zijn om als eerste aan de beurt te zijn. Er wordt immers niet op afspraak gewerkt maar op volgorde van binnenkomst. Iedereen wacht geduldig zijn of haar beurt af en ook de kinderen zijn bewonderenswaardig geduldig en rustig.

Laatste vergadering met vijf van de acht dermatologen.

Dermatoloog, Erasmus MC, Rotterdam

Het Rock Restaurant aan het Michamvi Pingwe strand in Zanzibar.

We kennen allemaal het lied *Hakuna matata* uit de beroemde Disney tekenfilm *The Lion King* uit 1993. Het betekent vrij vertaald: 'maak je geen zorgen'. En hoewel Disney de twee woorden in 2003 als handelsmerk liet registreren, waardoor deze in Amerika niet zonder toestemming gebruikt mogen worden, wordt het door bijna iedereen in Afrika regelmatig gebezigd. Terug in Nederland valt op hoezeer wij onder de bol.com mentaliteit gebukt gaan: 'vanavond besteld morgen in huis'. Wanneer er stroomuitval is in Nederland worden direct Kamervragen gesteld, terwijl in Zanzibar dat dagelijkse kost is. Ziekenhuizen laten daarom uit voorzorg het EPD draaien op een noodaggregaat. Kort na een eerder bezoek aan Zanzibar liep ik tijdens een druk spreekuur in Nederland een kamer binnen met daarin een controlepatiënt die op zijn horloge keek en zei: 'de vorige keer liep u ook al vijf minuten uit'.

Wij leven in een tijd waarin de klok belangrijker is dan wat wij doen en het lijkt wel alsof wij verslaafd zijn geraakt aan druk zijn. Ik zag in Afrika weinig 'mindfulness coaches' of 'burnout preventiebureaus'. Kennelijk hebben wij die tegenwoordig nodig om tot rust te komen maar volgens mij is de beste oplossing gewoon een weekje poli meelopen in Zanzibar. Dat is zinnig en zonnig ...

NB: Jambo Daktari betekent 'hallo dokter' in het Swahili.

CORRESPONDENTIEADRES

Kees-Peter de Roos

E-mail: k.deroos@erasmusmc.nl